

AMÉEN, CARL JOHAN

**Åminnelse-tal öfver framlidne hans
excellence, en af rikets herrar, general-
amiralen ... Johan Puke, hållet vid
örlogsmanna-sällskapets offentliga
sammanträde i Carlskrona den 24 augusti
1818, af C.J.**

Karlskrona
1818

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> eller boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

PUKE, JOHAN

EX. A

f. 1751

av Améen

EN

F.

M

A

T

ÅMINNELSE-TAL

ÖFVER

FRAMLIDNE HANS EXCELLENCE,
EN AF RIKETS HERRAR, GENERAL-AMIRALEN,
F. D. STATS-RÅDET, RIDDAREN OCH COM-
MENDEUREN AF KONGL. MAJ:TS-ORDEN,
RIDDAREN AF KONGL. SVÄRDS-ORDENS
STORA KORS FÖRSTA CLASSEN, OCH
RIDDAREN AF K. FRANSKA ORDEN
POUR LES MERITES MILITAIRES,

HÖGVÄLBORNE GREFVE

H E R R

JOHAN PUKE,

hållet

vid Örlogsmanna-Sällskapets

offentliga sammanträde

i Carlskrona den 24 Augusti 1818,

af

C. J. AMÉÉN,

Am:ts Kammar-Råd, R. W. O., Sällskapets Medlem.

På Sällskapets begäran till trycket befordradt.

CARLSKRONA, 1818.

Tryckt hos Majoren och Ridd. *Svinhufvuds* Enka.

Biogge.
Sw.
(Br.)

1700-1829

ÄMINNELSE TAL

ÖFVER

FRÄMME HANS EXCELLENCE
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN
STATS-RÄDET, RIKSDAGEN OCH
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN
STORA HÖRSTÄMMELEN, OCH
RIKSDAGEN AF N. FRANSKA
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN

HÖGVESELSÄMNINGEN

H E R R

JOHAN PUKÉ

AF ÖFVERSTEN-GENERALS-REKONSTRUKTIONEN

i Carlscrona den 24 Augusti 1818

C. J. AMBÉN

ÄMINNELSE TAL

ÖFVER

FRÄMME HANS EXCELLENCE
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN
STATS-RÄDET, RIKSDAGEN OCH
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN
STORA HÖRSTÄMMELEN, OCH
RIKSDAGEN AF N. FRANSKA
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN
KONUNGENS HÖGVESELSÄMNINGEN

Från detta rum, dit sorgens högtid i dag oss kallar, här höjdes fordom, vid våra sammanträden i allmännare angelägenheter, en älskad manlig röst, den många af Eder — Vördade Närvarande! — så väl kände, så gerna hörde, ty den frambar sanningens och redlighetens okonstlade språk, — så villigt lydde, derföre att den framställde den upplysta välviljans, klokhetens och erfarenhetens, ledande råd.

Med ljufva minnens och saknadens blandade känslor, erinre vi oss, huru vi här möttes af dessa fria ljusa blickar, och enkla men till hjertat vältalande helsningar, hvilkas betydelse och värde aldrig misskändes, efter de, med lika välde, endast kunna utgå från ett oförstaldt öga och en öppen ren själ. Denna röst har tystnat, — tystnat för alltid. Enaf Rikets Herrar, General Amiralen, f. d. Stats-Rådet, Riddaren och Commenduren af Kongl. Maj:ts Orden, Riddaren med Stora Korset af Kongl. Svärds-Ordens 1:sta Class och Riddaren af Kongl. Franska Orden pour les merites militaires, Högvälborne Grefve Herr JOHAN PUKE, är icke mer.

Jag går att uppfylla en ålagd pligt, den, att, enligt Kongl. Örlogsmanna-Sällskapets stadgar, tala om en dess bortgångne Heders-Ledamot, om Chefen för den Corps, hvaraf detta Sällskap utgöres, om en Man, lika utmärkt af förtjensten, som rättvis gunstling af lyckan. Skönt och varaktigt har han sjelf rest sitt äreminne i den vandel och de gerningar, af hvilka blott några kunna tecknas af den, som nog erfarit, att han förmått begråta Statens och sin egen förlust, men ej att beskrifva dess vidd. Tillåten honom att, lik målaren af en stor tafla, förbigå de mindre, för att gifva utrymme åt de större ämnen, hvilka ligga för hans åsigt, och må han få följa den vördade skuggas varning han tror sig höra: Var enkel och sann om du vill tala om mig: Glöm för denna stund den enskilda erkänsla, du tror dig vara skyldig: Uppsök af min flydda lefnad endast de spår, som för efterlevande starkast visa Forsynens understödjande hand åt det redliga uppsåtet och den allvarliga viljan, -- som tyda min kärlek för den Stat jag styrt, -- mitt nit för det vapen, desse Bröder med mig, under blandade skiften, sökt uppehålla till Fosterlandets ära

och försvar, — som påminna dem huru lugnt det är, att, efter strid mot våldsamma elementer, icke sällan emot behof och missgynnande händelsers sammanlopp, som Segrare eller Skyddare, i båda fall med oförminskad ära, slutligen få i hvilans och belöningens hamn ingå.

Det har gifvits en uppmärksamhet, som, vid öfversigten af utmärkte mäns lefnad, sorgfälligt efterfrågat anor och börd, och i dem velat liksom rättvisa den storhet i själen, den upphöjelse af lyckan, ensidigheten ej gerna på annan väg träffat; en annan, prisom vårt tidehvarf! som, ej glömsk för fördelarne af en lysande härkomst, men erkännande dess stora villkorlighet, stannar med en sjelfkrafd högre beundran vid desse män, hvilka, i deras barndom handlöst lemnade åt sig sjelfve, utur egen kraft utveckla naturens rika anlag, och uppgå till förträfflighet. Ingen af födseln lånad glans bortblandar den, JOHAN PUKE skulle sprida omkring sitt namn. Ingen sorgfällig faderlig fostran delar mödan och hedren af den han gaf sig sjelf. Ensam vid tio års ålder

äger han ej ens minnet af den osedda Far, som föll under lagens, men ej vanärens, svärd. Till Moder äger han den öfvergifna torftigheten, (1) och för sina nyss uppgångna blickar, ej närmare fäste än vida verlden; den verld, der icke sällan stora brott villa med stora dygders anseende; der värdet af förtjensterne och sällheten af dygderne, hos deras lyckliga ägare, ofta ligga mera djupt gömda än aet skimrande skenet af den ära, som bländar men är falsk, och af den lycka, som tjusar men bedrager; der missnöjet af förmäthenhetens felslagna förhoppningar, knotet öfver måttliga bördor, som trycka ömtåliga skuldror, det utbrytande qvalet af illa gömda laster, i höjda klagorop häandade öfverljuda vishetens, tålmodets och förnöjsamhetens, samljudiga men lugna röst. Yngling! utan ledare i detta mörker, hvart går du? Skall då endast ögonblickets tillfällighet utstaka din väg? Nej, uti din själ uppgick aningen om en Försyn. Erkänn, vörda, gå så att möta dina öden, och du går rätt. Om vårt deltagande står bäfvande vid den lag vi kalle nödens, som utförde PUKE ännu såsom Barn, att på förrädiska vägar söka det bröd, främmande händer dit

Far, tills för honom brutit, skall den blifvande
 svärd. mannens sällsynta lefnads-stråt, med sina
 orfvtig. ljusa skiften, väcka vår gladaste beundran,
 a blic. och gifva ett förnyadt bevis på den lika e-
 u; den viga som tröstande sanning, att Han, den o-
 a med utransaklige, som föreser och utstakar verk-
 f för. ningskrets för de lif, hvilka tändas af Hans
 , hos Allmakts varde och slockna vid Hans viljas
 djupt vink, Han ordnar allt enligt ändamålen.
 n ära, Så se vi varsamt fredas i en huld moder-
 n lyc- lig jord den blomma, hvars fägring skulle
 snöjet kört förnöja och falla för en kulen nordan-
 ngar, fläkt, då det nyttiga trädet, ofta utan allt
 rycka stöd, flätade sina ännu späda rötter vid klip-
 alet af pans nakna fot. Men det stod detta träd,
 ändan. och det trötsade stormens ilar och seklets
 ch för. längd, och gaf skygd till nejden, och då
 röst. det föll var dess skuld till naturen rikt be-
 hvart tald. Sällan föddes, — aldrig underhölls, i
 s till- veklighetens förslappande qvalm, modet att
 in själ möta, ihärdigheten att besegra, och pålit-
 känn, ligheten att utföra, det svåra af stora värf.
 ch du Desse väntade Puke, och lyckan, som un-
 vande derstundom är hinderlig för sina egna af-
 tförde sigter, ville ej denna gång förebrå sig att,
 idiska genom förhastande i sin ynnest, hafva be-
 er dit. rövrat verlden en ädel, fäderneslandet en

nyttig, man. Tvertom, med hårda öden ökade hon en lång pröfvotid och uppfyllde sin önskan i fortskyndande steg, först under en vunnen ofelbar säkerhet, att hennes utvalda man, utan förgätenhet af hvad han varit, kunde blifva hvad han blef. Lika i villkor men utmärkt i anlagen, delade han under sina första sjöresor de sjömäns alla mödor, hvilka, för ett sparsamt bröd, föra, på lastade kölar, ymnigheten till de rikas bord. Med vexande håg i det yrke, han för sjelfva dess svårigheter ålskade, hade han, ännu som yngling, besökt Franska kusten, Medelhafvet och England. Utgången på ett Holländskt skepp från Texel, lider han skepps-brott (2) och, med yttersta lifsfara, räddad undan dödens hot, som i vredgade bränningar på Texelns bankar skördade nya offer, vandrar han till fots från Gravesend till Britternes hufvudstad. Med mästarne i konsten beseglar han Oceanen. I flere omgångar hade han, under sjöfart från England, besökt den verldsdels aflägsnare nejder, som bära Columbi namn och minnet af Europas öfvade våld; än gjort resor på Portugall och Ryssland, än åter å Svenskt krigs-fartyg, vid Africas kuster

varit vittne huru Palmen och Oliven för-
 gäfvos vinka lugn och skydd åt ett folk,
 der Despoten bjuder förtryck från en spi-
 ra, hård som Atlas's bergs-åsar och tryckan-
 de som Sahras öknar. Stegvis hade han
 uppfyllt de tungare pligters oblyga fordrin-
 gar i alla de lägre tjenst-grader, dem han
 en dag sjelf borde förstå bedömma, muntra
 och vårda. En tidig praktisk kännedom uti
 Sjö-vettenskapen gjorde den inhemtade the-
 oretiska så utmärkt gagnelig, och hans med-
 heder undergångna Officers-Examen (3) var
 ej ett blott minnes-verk, korrt: när han
 vid 26 års ålder erhöll fullmakten och de
 yttre kännetecknen af Officers värdigheten,
 hade han redan länge ägt de inre, och han
 stod fullvuxen för sin erhållna Lieutenants-
 tjenst (4). Må hända är denna korrtta be-
 rättelse om en samlad lång erfarenhet, och
 en ej för tidigt vunnen beföraran, i det
 väsendtliga, också erfarenhetens vitsord,
 att så danades fordom Sjö-Officerare.

Men Puke skulle blifva mer. Svenska
 flottan skulle uti honom få en Amiral af
 första rangen, och den högre skickligheten
 dertill förvärfvas på krigande sjömakters

flottor. Skall jag här med afnått noggrannhet uppräknat alla de tillfällen, som, under en fem-årig utrikes krigstjänst, äro tecknade med hedren, tapperheten och sjöinsigterne, för PUKES räkning? Må det blifva Biografens sak, och för Talaren fyllest att nämna, hvad den förre skall bestyrka, att nemligen, desse tillfällens mängd går ända till det tröttande i upprepandet. Skall jag i stället våga att bedömma dessa händelsers vådor, vigt och inflytande på den Man, hvilkens lefnad jag ville beskrifva? Jag glömde då, att beundran af ämnet icke ger sakkännedomens rätt. Det må ock vara vördnadens rättvisa undseende, att lemna Män, hvilka jag här ser omkring mig, o störda i det omdöme, deras, ej mitt, erfarande gör säkert. Men rättvisan fordrar en allmän redo, huru PUKÉ begagnade denna tid.

Sverige hade fred. Inkräktade besittningar i den nya världsdelen kände förtrycket från den om egen frihet så ömtåliga Britten, och Frankrike antog sig ej för första gången billighetens sak. Kriget emellan England och Frankrike var upplågadt. Konung GUSTAF den III:dje, som föresåg

sitt Rikes ovillkorliga behof af egen väl be-
 ställd sjömak, och för detta stora ändamål
 säkert redan då utstakat sin plan, tillstad-
 de gerna, att, i fejden på de krigandes
 flottor, Svenska Officerarne fingo förvärfva
 ära åt sig, nytta åt Fäderneslandet, och
 Puke var ej den sista att omfatta ett så bju-
 dande tillfälle. Med en skyndsamhet, som
 utmärkte alla dess steg, ilar han ära och dö-
 dar till mötes på Fransyska Flottan (5). E-
 mottagen der med den välvilja, som vän-
 skapen emellan tvenne folkslag af urgam-
 mal bundsförvandtskap grundlagt och Sven-
 ske Sjömans rykte bibehållit, anställes han
 som Enseigne de Vaisseau på Fregatten *la*
Gentille, förd af Capitaine MINGO, Baron DE
 HAGUE.

Det är märkbart, huru allt i PUKES lef-
 nad, sjelfva händelsernas brådstörtande vex-
 lingar, förenar sig, att hos honom skapa den
 ljungande fart i blicken, den hastiga beslut-
 samhet i själen, som ser, undviker eller be-
 redd möter de största faror, och utgöra ett
 oefftergifligt villkor för egenskapen af en
 stor Sjöman.

Knappt är Puke på Fransysk jord och
 derifrån utgången till beräknade eller obe-

räknade sjöbragder, förr än dessa i ohejdad fart bjudas eller sökas. Än är Fregatten under ensamma kryssningar i skarpa träffningar, och eröfrar eller skjuter i sank dessa hafvets våldsverkare, som, kringstrykande efter rof och alltid fruktande sitt välförtjenta öde, ofta i det yttersta bjuda förtviflans motstånd; än i förening med en annan Fransk Fregatt, anfaller den utan för Plymouth ett Engelskt 64-kanon-skepp, som, efter ett värdigt försvar och flera timmars strid, tages och afföres till Fransyska Flottan; än uthärdas våldsamma stormar under Engelska vällen, och likväl användas dessa, all sjömans-rådighet påkallande, ögonblick äfven till nya eröfringar af fiendtliga fartyg; än åter är Fregatten i förening med Spanska Flottan, först i afsigt att göra landstigning på England, sedan under DON CORDOVAS befäl till Cap finisterre. Hvilken rik omvexling af tillfällen på mindre än ett år, dels för stadgandet af de insigter och det mod, som skall utmärka Befälhafvaren på ett krigs-fartyg, dels för tillämpningen af de vettenskapliga reglor, hvilka sammanhålla ordningen i stora flottor, förenade i gemensamt ändamål, men ofta skiljaktiga

till egenskaper hos anförare och fartyg! (6.)
 — Sådan var början af PUKES utländska
 tjänst, och fortsättningen icke mindre märk-
 lig. Med sin förra Chef, men på ombytt
 Fregatt *la Charmante*, utrustad för Ost-Indien,
 och afseglad, jemte tvenne 64 kanon-skepp
 och tvenne Corvetter, från L'orient, till be-
 täckning af en stor Convoj, anfalles denna
 under vägen af en mötande Engelsk Flotta
 af några och tjugo Linieskepp. För en så
 ojemförlig öfvermakt, hembar väl striden
 vinsten af hela Convojens och ena Fransy-
 ska krigs-skeppets borttagande, men min-
 skade icke hedren för Fregatten *la Char-*
mantes tappra anförare och befäl, som, un-
 der återseglingen till Frankrike, allt jemt
 förföljd af den segrande fienden, och i dess
 åsyn, anfaller samt efter en timmas strid er-
 öfrar och till L'orient inför en Engelsk
 Kapare om 30 svåra kanoner. (7)

Capitaine MENGO var en af Frankrikes
 skickligare Sjö-Officerare på sin tid, och
 dess namn lära Franska Sjö-Annalerne all-
 tid förvara. Med högaktning för den för-
 tjänst han vid så många tillfällen sett sin
 utländska Officer inlägga, och den han sjelf
 så väl förstod att bedömma, var det fasta

band af den varmaste vänskap dem emellan knutet, åt hvars olyckliga upplösning PUKE i tiden aldrig underlät, att hembära offer af sitt känslofulla hjerta. Nyss hemkommen, utgår Capitaine MENGO, och med honom PUKE, till en ytterligare expedition; (8) men dagen efter afseglingen, stöter Fregatten i öppna Oceanen, med full blåsande vind, på en af dessa klippor, som ingen forskning hvarken förr eller sednare, blott olyckan då, kunde upptäcka. Allt användes, att frälsa en talrik Besättning och en med heder förd Fregatt, men — förgäfves. Ostörd som klippan, på hvilken han stod, ser den tappre Chefen sin plötsliga undergång med lugn. I hans själ uppgick ej en tanka på sjelfräddning; men han ser bredevid sig en ung Bror, som ej egnat sig åt sjömannayrket; — han ser PUKE — och i hans bröst upplägar blodsbandets och vänskapens sista känsla. Han vill dö med hoppet om desse tvenne älskade personers räddning, och skymtar möjligheten ensamt i PUKES personliga mod och ihärdighet. Chef ännu i de ögonblick, då vanligen rösten sänkes hos den befallande och lydningen upphör hos underhafvande, befäller han, och är

säker att blifva lydd af PUKE. Honom uppdrager han försöket. "Ditt mod (säger han) skall understödja det, och lyckadt skall saknaden af den Chef och Vän du lemnar, mildras vid minnet, att, äfven i hans sista timma, hafva troget uppfyllt hans vilja!" Invändom ej att lydnaden här var lätt, då befallningen bjöd räddning af den lydandes eget lif. Den vissa död, som icke länge sargar sitt rof, som beslutar och verkställer nästan i samma stund, måste varit lättare, än blotta åtankan af allt det rystiga, som kunde förestå den länge afbidande. Hvilket våld dessutom på ett känslofullt hjerta, att tillkämpa sig det räddnings medel, som antingen skulle blifva det blott för några få, eller icke blifva det för någon enda! Sjelfva nödens lag nedtystar icke ett såradt minne af den hårdhet, den aftvingar i dessa fasans stunder. Och du, som känt den sanna vänskapens heliga och starka band, du, för hvars hjerta det icke är ett tomt ord eller ett Roman-uttryck, att lefva och dö med en Vän! du skall instämna med mig, att nu först var PUKE beklagansvärd, och döden en lek mot striden inom hans bröst. Hvilken hand förmår att teckna hög-

den af hjertats qual! men jag känner, att
sällare måtte man kunna dö med en sådan
vän, än öfverlefva dess långa saknad. Ock
så var icke något i PUKES lefnad mäktigt
att utplåna intrycket af denna förlust. Likasom
fruktande känslans otrohet, upptecknar han
händelsen med omisskänneliga uttryck af
hvad han dervid erfarit, och skönare stod
aldrig tåren i hans öga, än då, i vänskapens
och förtrolighetens slutna krets, den rann
för Konung, Fädernesland eller minnet af
denna Vän, som jemte Besättningen, några få
undantagne, omkom vid detta olycks tillfälle.
— Sårad till själen, utmattad till kroppen,
dock ännu PUKÉ, i mistning af allt hvad han
ägt, utom sitt mod och sitt hjerta, omgifven
af hungerns och nakenhetens elände, drifver
han i en liten slup omkring i vilda hafvet
flera dagar, och, vägrad att få dela sin
älskade Chefs redan öfverståndna öde,
syntes döden hafva uppskjutit sin dom,
blott för att tyranniskt leka med det
öfverblifna offrets smärta. Men det
gifves likväl en lindring i allt slags
yttre nöd, en tröst i allt slags olycka,
— hoppet och ståndaktigheten, som
aldrig öfvergaf PUKÉ. Vid sidan af honom

satt hans välgörares räddade anförvandt, och Himlen, som pröfvade, hade ett mildt öga öfver dem. De bergas ändteligen af ett Fransyskt fartyg, och införas till Brest.

Så sparade Försynen vår älskade PUKES dagar, och, i utgången af de hårdaste prof, stadgade hos honom denna starka förtrostan på den Högstes bistånd, som sätter fullkomlighetens insegel på Hjeltemet.

Männe han nu hvilar ut, och i nöjets kretsar, i nöjets land, söker skadestånd för hvad han uthärdat? -- Det är Sjömannens rätt och behof, och hvem skulle det klandra? Men nej! PUKE skall verka i sitt kall, eller upphöra att vara. Sådan är hans bestämmelse. Den salta böljans vatten har knappt hunnit torka på hans slitna rock, förr än han går ut till sjös igen (9). Ja, gå oförskräckte Man! nu frukte vi ej längre. Vi hafve bevis nog, att Gud och Lyckan äro med dig; men vi älske, att öfver allt söka spåren efter dig, och hvar träffa dem på sjötåg, hvilkas hastighet berättaren knappt kan följa och hvilkas mångfalldighet i förnyade eller vexlande coursar, än råka samma punkter, än kryssa i flera omgångar och

göra linierne i Sjökortet sammanblandade. Söke vi honom på den väg till America, han så väl känner, så är han redan der på Amiral DE TERNES Escadre, och vid Bermudes i häftig drabbning med fem angripande Engelska Linieskepp, som förgäfvat bjuda till, att hindra en tappert försvarad Convojs inlopp till Newports redd, der med hafde troppar landsättas. På vägen till Virginia (10) med samma Escadre, under ombytt befäl, träffe vi honom åter i fyra timmars uthållen strid mot Amiral ARBUTHNOTHS Escadre af nio svåra segel, och der efter i obehindrad återgång till Newport. Utgången derifrån, är han i förening med COMTE DE GRASSES flotta vid blockering och intågning af New-York. Än är han med en detacherad division af fyra linie-skepp under segling till St Domingo, der en stor fiendtlig convoj tages och bringas till Frankrike; än i DE LA MOTTE PIQUETS escadre (11) förenad med den Spanska under DON CORDOVAS befäl på Cadix redd, än deltagande vittne till Gibraltars belägring, försvigad af ELLIOTS mod och DUC DE CRILLONS bragder; snart åter i sjöslag vid Cap Finisterre (12) mot den af Lord HOWE an-

förd
öfv
ren
vad
mal
än
Fra
ste
tje
det
rig

att
vä
tat
de
or
ta
sk
fr
på
så
U
b
g
d
t

förda Engelska flotta; med ett ord: PUKE är öfver allt, hvar heder, kunskap och erfarenhet voro att förvärfva, och han förvärfvade dem. Förr tröttnade de stridande makterne att mäta deras vaksamhet och mod, än han att deltaga. Prydd med Svenska och Fransyska heders tecknen för krigs-förtjenster, rättvist befordrad af den Makt han tjent, och mött af allmänna aktningen, var det freden, som återförde honom till Sverige.

Det måtte likväl vara något sannt godt, att, efter en så nyttjad frånvaro, få återvända hem, och der — med den låga i hjerstat, som tändes vid anblicken af Fosterlandet — kunna nedlägga offret af en medlörd orygglig vilja och befastad förmåga, att betala de stunder man af detsamma lånt. Svenske Män, som gån att söka lyckan fjerran från eget land! frukten J att ej träffa henne på de trångare stigar bland Nordens fjellar, så följén PUKE, men återkommen som han. Uti egna fria landsmäns sköte skall hon bjudas Eder den stund, J visen Eder färdiga, att åt Manhems bygder genbjuda Svensk dugbarhet och förmåga; men frukten, frukten evigt, utom detta heliga villkor. Och

J, som, från en lång hvila vid egen fredad strand, går ut, att på upprörda främmande haf öka eller underhålla den anda, som lifvas vid stormarnes ilande fart och bland hvinande dödars långt ljudande dån! återvänden äfven J så som PUKE. Det är sannt, att lagren kan vinnas öfver allt hvar äran förer Edra steg, men skönast och varaktigast blir den, som skördas för medborgliga dygder, nyttiga värf och manligt försvar åt egen fosterjord. Fredad under hägnen af en rättvis Regering och Lagar dem J sjelfve stiftat, ären J säkre, att den vårdas emedan J lefven, och på Eder graf skall vattnas af tacksamma Medborgares tårar. Denna lager återstod, och skulle äfven vinnas af PUKE.

Att i en oafbruten fortsättning möta och tilljudas värdiga föremål för sin verksamhet, blef för honom icke ett lottkast, eller lyckade sjelf-försök. Det var den utmärkta skicklighetens framstrålande rätt, i förening med den plan Försynen för PUKE utstakat, som alltid höll tillfällen för honom beredda. Vid första stegen efter hans återkomst till Fäderneslandet, utrustas i

Carlskrona en Escadre, och Lieutenant PUKÉ är närmaste man på en sent om hösten utgående Fregatt (13).

Med väl förtjent och erhållen Capitens-grad, emottager han derefter befäl å den fregatt, han lika lyckligt förer till Nya Svenska Besittningen St: Barthelemy, som, efter väl uträttadt värf och ändamålsenligt besök å flera af Vest Indiska Öarne, derifrån återförer på 36 dygn till Stockholm. Med der ombytt fartyg kommer han till Carlskrona, huggas af Konungens förklarade särdeles nådiga välbehag, befordras till Major, och utgår att profsegla en nybygd Fregatt, hvars egenskaper borde utrönas af en i den svåra sjö-vettenskapens alla delar fullkunnig Befälhafvare, om resultatet skulle gifva rättvisa åt Skeppsbyggaren (14).

Men dagen stundade då Europa, vant under ett halft sekel att endast i Kabinetterne erkänna eller misskänna Sveriges förmåga, och i folkslagens historia läsa dess flottas fordna krigståg, skulle lyssna till ett för fejd ökad och i ordning bringadt vapen. Stunden var inne för ett krig med Ryssland, och det blef krig. Den Furste,

i all sin kraft, som, mätt af ära och år, nu ingått till odödlighetens land, att nedlägga den vanskliga, och emottaga den oförgängliga kronan, Han, hvars ljusa Carlanamn skall tecknas i häfderna såsom Fäderneslandets Räddare, och i Svenska folkets hjertan såsom en bland de bästa af dess konungar: Glädjens, Svenske Örlogsmän! vid minnet, — det var Han, under hvars hissade Stor-Amirals-flagga J gingen, att för samtida och efterverld bekräfta, att Svenska sjö-tapperheten ej föråldrats. Huru stor är icke Furstars makt, då den vinner hjertan! Den hembär då segrar, dem inga vapen kunna aftvinga. Så uppgick denna rörande syn, den vi något hvar åskådade, att mödans Söner, som grånat under ett fordom nyttjadt vapen, och, med länge bergade segel, endast förbidade en sagta vind, att införas i den hamn, dit inga stormar räcka, vid ljudet af Fäderneslandets och Carls namn, förgätande år och krämpor, gingo täflande åstad och räckte Fursten trofasta händer, som icke sveko, och de kraftfulle medel-åldringarne lade de gamlas köld och erfarenhet till sin värma, och ynglingarne togo efterdömet af begge, och så slöto de sig alla

kring Hjelten, och segren vid Hogland förkunnade, att der fanns anda och lif i Sveriges Örlogs-Flotta. Dess utgång genom söndersågade isar från Sveabörns vik samt lyckade hemtåg i årstid och farvatten, som gjorde beslutet vågsamt, och verkställigheten möjlig blott för djerfva och kunniga Befälhafvare; en fortsatt tre-årig fejd, ömsom gynnad med framgångar, ömsom hejdad, och till följderna minskad af händelser, aldrig af öfverlägsen fiendtlig tapperhet; genombrytningen vid Wiborg, der allt hvad ett sjökrigs hinder och svårigheter i en sammanfattning kunna framställa, och allt hvad dess förenade fasa kan måla, skulle pröfvas, för att göra denna blodiga dag i Sveriges Sjöhistoria lika oförgätlig, som det offer stort, Svenska Örlogs-Flottan, såsom beskyddare af den mindre och alltid trogen sin könungs afsigter, slutligen måste gifva: Allt detta må vara ämne för Skalderna att besjunga, och för framtiden, som på afpassadt afstånd får föremålen i behörig dag, att teckna och bedömma. Då de förre uppstämman krigs-sångerna till de tappres lof, hvilka, från brinnande kölar på ett blodfärgadt haf, uppstego öfver de dödligas strid

till odödlighetens rymder, då skall den sednare åt det hela, äfven vid sjelfva olyckorna, gifva rättvisa, om ock samtiden vore tyst. Men tyst var den ej. Från det tempel, GUSTAF den III:dje rest, der sanningen med segrande styrka i vältalighetens språk, under skildring af tidehvarfvens förtjente män, förvara åt historien ljus och ledning, har detta omdöme redan utgått öfver Örlogs Flottan: "Att den bröt sig väg genom hinder, som varit ööfvervinneliga för andra, än henne och hennes anförare, och att aldrig trotsade tapperheten mera djerft vapnens och naturens förenta faror." Må detta vara nog! I hvad mån PUKÉ delade äran och vådorne af dessa trenne krigs-års händelser, af hvem skulle väl detta bevittnas, om ej af eder, Svenska Flaggans Försvare, som, under egen förvärfvad rätt på samma bana till fäderneslandets uppmärksamhet, aldrig vägraden åt den utmärkte Vapenbrodern det högljudda och odelade bifall, som medelmåttan hvarken bjudes eller kan skörda. Här borde PUKÉs like framträda, och, i en liflig skildring af hvad han sjelf sett, rättvisa den beundran han gifvit. Honom skulle det lyckas att helga åminnel-

sen af den Man, som, lik flere tappre Stridsbröder, vid Hogland ej rådfrågade styrkan af sitt vapen, men af sitt mod, då han i linien med en fregatt uthöll slaget mot Ryska Linieskepp, (15) som, under det vådliga vintertåget från Finska viken, tvingade med vand hand sitt tilldelta olydiga skepp, (16) att följa den skickliga Manoeuvristens vilja; som i sjöslaget under Öland, såsom flottans ledare, gjorde den Ryska redlös, tvang den till tystnad och utur sin post, och gick sedan sjelf, att, med rådighet och köld, hämma inom egna relingar de lägor och förödelser, en söndersprungnen kanon der spridde; som, under alla de träffningar hvilka föreföllo, fästade äran vid sin flagga och framgången vid sin köl, och slutligen, vid utgången från Wiborg, gaf den flotta, han främst i spetsen mot eld och dödar ledde, den sköna anblicken af en Hjertes hela själs styrka. Stor var den i den lugna men djerfva manoeuvren under fiendens öfverhöljande kulrega; ej mindre i den återhållsamhet och kalla beräkning af rätta ögonblicket, för att med den förfärligaste yttran på en gång af sin och Dristighetens

bela kraft, (17) gifva fienden en härjande betalning, och åt egen flotta öfvertygelsen, att den, som så ledde, han var ock värdig, att en dag henne anföra. Jag skulle i detta ofullständiga framställande af ett ämne, så långt utom och öfver min krets, erkänna det än större fel, att likväl hafva sagt för mycket, om, bland de röster jag hafvit nära tillfälle upphemta, en enda oväldig och sakkunnig sagt mindre om PUKES krigsförtjenster, och skulle dessa samlade enskilda omdömen tarfva ett högre bemyndigande af offentlighetens bekräftelser, huru högtidligt och samljudigt äro icke dessa gifna af Konungar, Furstar och Sveriges folk, som belönat eller erkänt de egenskaper och förtjenster, hvilka, efter hans död, uti det minne vi redan sett en hans like uppresa, sålunda beskrifvas: "Att man i PUKÉ fått beundra den eldigaste, kraftigaste, kun- nigaste och lugnaste Manoeuvrist, en utmärkt Befälhafvare, ett verktyg för Fosterlandets frälsning och förkofran, och den förste bland samtida i Skandnaviens äldsta yrke." Så är han tecknad af den Man, som länge beträdt samma bana och hvars omdöme aldrig missleddes af frikostighet i be-

föm. Männe denna röst jäfvas? då jag till den hänvist med lånet af dess egna ord, har jag med detsamma sökt afvända uppmärksamheten från de få, till äfventyrs umbärliga, dem jag tillåtit mig i denna del af mitt vidsträckta ämne.

Till lycka för menskligheten, erkänner den andra förtjenster af mildare art, än krigsbragdernes, och PUKE var ej en bland dem, om hvilka man sagt nog, då man sagt, att han seglade och stridde som en Sjöhjälte. Hos Ledaren för Flottan lågo ock anlagen till Styresmannen för alla hennes inre förvaltningsgrenar. Rikets Stor-Amiral, efter en kortt hvila från krigets mödor, snart mött af tunga Regerings-omsorger, med alltid bibehållet minne af hvad PUKE i härnaden var, insåg ock hvad Samhället kunde vinna af hans varma fosterlands-känsla, kraftfulla vilja och sällsynta natur-egenskaper, då dessa gåfvos rigtning till stora omfattningar på Embetsmannan-banan.

Om det är sällsynt, att träffa denna lyckliga sammanstämmighet i vilja och förstånd, som gjorde PUKE så utmärkt, kan deremot en allmän anmärkning förklara det

mindre sällsynta, att från Sjömannas-Classe hafva ofta män framträdt, lika eftersökta allmänna sammanlefnaden, som mångnyttiga i befattningar, dem man ansett främmande, någon gång oförenliga, med deras egenliga yrke; den anmärkning, att sjelfva Sjömannens yrke är en egen stark och mäktig väckelse, ett pröfnings- och underhållsmedel af krafter och egenskaper, hvilka äro nödvändige, någre uti alla — andra uti många — af livets flerfalldiga belägenheter. De vådor, mot hvilka han måste kämpa, de försakelser han måste ålägga sig, den ställning uti hvilken han är försatt, hålla honom i en beständig vaksamhet, nedstämna dess anspråk på beqvämlighet och njutningar, sätta ett verkande allvar i hans handlingar, likasom aftvinga honom vexelvis: en långt förutseende omtanka och en ögonblicklig beslutsamhet; en kall, lugn beräkning och en framljungande verkställighet; en skarp stränghet och en foglig rättvisa, som ger honom öfvertygelsens kärlek och aktning; en noggrann hushållning med tid och afmätta tillgångar, och en frikostighet i rätt tid mot förtjenta föremål; en vana att lefva bland naturens våldsamma oredor; och en

aldrig åsidosatt ordning, såsom hans hufvudsakliga medel, att dem utan förvirring möta och afhjälpa. Så öfverflyttar han med sig, i hvilka belägenheter som helst, mången mognad nyttig erfarenhet, — så förstår han att äga sig sjelf, för att styra andra, — så medförer han till många värf öfvade egenskaper, mera redbara än denna fina slipning, den man någon gång dömt Sjömannen sakna.

Kallad, att, som Ordförande uti en Kongl. Comité i Carlskrona, (18) besörja Amiralitets-ärendena samt Flottans för hand- delns beskydd och Rikets anseende nödig fundna utrustning, rättfärdigar Contre-Amiralen PUKE genom utförandet sin älskade Regents val. Huru hans skicklighet i handhafvandet af Embetsmanna-förvaltningen bedömmes, derpå emottager han ett nytt stort och lysande bevis, då, efter denna tillfälliga Comités upplöning, han utnämnes, att vara Öfver-Commendant och Vice Ordförande under Stor-Amiralens frånvaro, i den öfverstyrelse på Flottans hufvudstation, (19) som Hans Kongl. Höghet Hertig CARL, såsom Regent instiftade och såsom Stor-Amiral Sjelf täcktes under Sitt höga namn låta ut-

föra. Och PUKE vakar för helgden af det ta dyrbara Namn, och hans anda sprider nytta till Flottans alla lemmar, och denna styrelse blef hvad den, alla sina egna fördeklarar oansedt, utom PUKE icke blifvit. Ordningarna vidtogos till det helas väl, och strängvaksamhet följde verkställigheten. Uti enkelheten af sammansättningen och odelaktighet, låg möjligheten för den högsta verksamhet. Ett sådant skick höfdes PUKE. Af lägsna myndigheters osammanhängande inträngande i Flottans angelägenheter föddes icke villervalla och osäkerhet i ärendena, eller fördröjde deras gång. Embetsmannens mödor hvarken förtyngdes genom onyttiga affordringar, eller bortskymdes, under omklädd skapnad och andras namn, för uppmärksamheten från Thronen, och för den närvarande Öfverstyrelsen på stället, hvar öga följde, och i odeldt sammanhang sjelf såg allt, behöfdes icke denna mängd af tunga arbeten, hvilka för den frånvarande skola bibringa ljus, och likväl ofta, genom afståndet eller andra orsaker, förfela deras ändamål, under det de inkräkta en dyrbar tid, förlorad för sjelfva saken. Mildrar det saknaden, att återföra minnet af lyckliga

skift
den
bete
litet
förn
Stift
och
anse
förs
lifva
Mar
ta,
allt
la
förn
af
till
den
der
vär
en
ver
ord
Sjö
dar
lik
läg

skiften, så framkallom då för vår hägkomst den förhoppningsfulla dag, Stor-Amirals-Embets inrättning tände för Svenska Amiralitetet. Denna hägkomst, då den hembär förnyade offer af underdånig tacksamhet för Stiftaren, som, Sjelf Regent, gaf Sitt folk och kommande tider ett efterdöme, hvad anseende, hyllnad och vård ett Rikes sjöförsvar fordrar och förtjenar, skall ock upplifva vår beundran af den otörglömmeliga Man, som, införd på en bana der vidsträckt, mångblandade och ömtåliga pligter öfver allt mötte, fann, i sin starka vilja, sitt ädla nit och ett oförvilladt skarpt omdömes förmåga, tillräckligheten för uppfyllandet af dem alla. Men en ung Konung, hunnen till myndiga år, emottager Regeringen, och den styrelse-inrättning vid flottan upphör, der PUKES så hufvudsakliga deltagande förvärfvat åt hans namn en ökad glans. Från en af de större, ingår han i den mindre verkningskrets, som, under en ny sakens ordning, honom anvisas i Chefskapet för Sjö-Artilleri-Departementet och Commandants-Embetet (20); befattningar, dem han, likväl på begäran, snart fick tillstånd nedlägga, för att åt sin helsa och enskilda väl-

färd lemna en vårdnad, den de begge län-
 ge saknat; och, om ej han, hvem då behö-
 vara berättigad till några stunder af lugn-
 Men dessa, använda i en ombytt verksam-
 het för odling af den jordtorfva han ägde, synte
 skola snart i fullt mått åter gäldas. Hvi-
 lan skall han aldrig mer njuta förr än i
 skymningen af grafvens natt, och endast
 döden, eller dess säkra förebud, skall vidare
 skilja honom från den Stats angelägenheter,
 för hvilken hans hjerta klappade så varmt, stånde
 Efter några få års afbrott i omfattningen af ta fö-
 Flottans allmänna ärenden, är han åter henn-
 nes Högste Befälhafvare (21) och Styres-
 man, och hans återstående lefnad fullkom-
 nar teckningen af en Man, oföränderlig i
 outtröttliga bemödanden, att möta Fädernes-
 landets aldrig hvilande anspråk på den verk-
 samhet, nitet så sjelfvilligt erbjöd. Bryd-
 samma, som de tider hvilka inträffade, skul-
 le ock nödvändigt Embets-omsorgerna blif-
 va för en Befälhafvare, hvars oöfverträffe-
 liga rådighet ofta fick bereda det hopp om
 framgång i anbefallda företag, som man, af
 tillgångar och medel att dem utföra, sällan
 hade rätt att vänta.

Minst inför detta Samfund, tror jag mig behöfva uppdraga hela taflan af de händelser, hvilka, under de sista femton åren af PUKES ärofulla lefnad, påkallade hans sällsynta omfattnings-förmåga och kraft. De äro ju i friskt minne, dessa täta omvexlingar i Rikets förhållanden med utrikes Makter, då ömsom krig med flera på en gång, ömsom fred på en -- brytning på en annan -- sida, och stundom vacklande tvetydighet i tillståndet af mot eller med, verkade lika täta förändringar i anstalterne, som svårighet att dem bedrifva; dessa ombesörjda bråd-störtande sjö-utrustningar, vid hvilka hvar-ken årstid, beredelser eller tillgångar, blott lydningen, fick rådföras; dessa ombytta och skiljaktiga ändamål, i hvilka Örlogs-Flottan gagnades, och hvilka genom henne vunnos, än i ett fruktansvärdt läge, afhållande från egen hamn de anfall, med hvilka djerfheten hotade, än skyddande Rikets kuster, — än tryggt ledsagande förbi fiendens stränder talrika Handels-Flottor, — än åter i de mest skyndsamma och lyckliga resor, öfverförande Svenska Arméen och dess tillhörigheter, till och från de länder, dit krigs-tillståndet

dem kallat: och det är PUKÉ, som ordnar och leder alla dessa företag, — som sätter drift och ordning i denna rörelse, — som vid alla tillfällen är händelserne och Regeringens afsigter till mötes, — som sträcker omtanken och åtgärderne vidt utom den plats, der han är ställd, och i sitt lågande nit erkänner ingen annan gräns för sina pligter, än den högsta möjliga medverkan till framgång i Fäderneslandets gemensamma sak.

Men tanken tröttnar, att framställa för sitt eftersinnande hvarje länk i den oafbrutna kedjan af fleråriga Embets-omsorger — hela vidden af de omfattningar, tidernas skick och PUKES nit fästade vid det kall, han med Reringens så utmärkta bifall skötte, — och hvem älskar väl, att tänka sig in i andras tillryggalagda mödor, eller väga tyngden af bördor, som, manligt burna af den starkes skuldror, trycka genom blotta åskådningen den svagares? Snarare bör jag kanske skynda, att besvara den fråga, jag tycker mig höra: När skola vi se PUKES Amirals-Flagga uppgå på de flytande fästen, han så ofta utrustat? Jo! när stormarne hota, då är hans tid. När Fäderneslandet är i våda, då går Öfver-Amiralen Friherre PUKÉ, (20)

såsom Högste Befälhafvare öfver de stridskrafter till lands och vatten, han, på sin Konungs uppdrag, med yttersta skyndsamhet sammanbringat, att vid Ratans stränder sätta gräns för Ryska Härens vidare framfart. De stå färdige att intränga till hjertat af Riket; men CARL den XIII, nyss uppstigen på den Thron, dit Sveriges räddning och Dess folks böner Honom ledsagat, äger ännu medel, att göra fiendens uppsåt om intet. PUKE lefver, och är Anförare för sjö-expeditionen åt Norrbotten: Från Gräddö går han ut, denne dristige Amiral, med den hvimlande massa af segel, som bär Foststerlands-hoppet i skötet. Hernösand är mötes-platsen för närmare öfverläggning med de Generaler, hvilkas sak det var, att föra kust-arméen i striden till lands. Seglingen fortsättes, och, då en hårdare vind gynnar de större fartygen, ökes svårigheten för de mindre att hålla sjön; men ändamålet fordrar, och rådigheten har ett nytt medel tillreds, att komma snart och oskingrad fram. Med tre batailloner kanon-slupar i släp-tåg — i trängsel mellan klippor och skär — omgifven af sjö mörker i en trång hafsvik, finner Öfver-Amiralen sin väg. Skickligheten

och lyckan äro i förbund, och på andra dagen, efter afseglingen från Hernösand, fölles ankar vid Ratan — vid dessa stränder, som för första gången af Svensk Krigsflotta besöktes. De landsatte tropparnes marcher, företag och strider under deras eget Befäl, höra icke till PUKES minne, men då KAMINSKY, förmäten, med anryckande Colonner närmar sig den kust, der Svenska flaggor vaja, då erfar han, af den lifliga eld honom möter från sjö-försvarets väl förda vapen, att Svenska Amiralen PUKE är der. Hejdad och afslagen, går KAMINSKY med sin Armé derifrån, och drager sig tillbaka till Österbotten. Svenska tropparne marchera åt Umeå, och Öfver-Amiralen, som uppfyllt allt hvad han lofvat och på honom berodde, återseglar med krigs-fartygen hem.

Det tillhörde PUKES lyckliga sammansättning, att länge kunna afhålla från sig sjelfva tidens härjning. Vid femtio åtta års ålder, synes han ännu icke känna behovet af hvila, och, om han känner det, tystar han årens påminnelser med den tanke, som alltid stod lefvande i hans själ, att upphöjelse till äreställen och högre fördelar i samhället aldrig gaf företrädesrätt till en maktlig

overksamhet, men väl högre skyldighet i vidgade pligter och större mödor; och så se vi honom, understödd af denna stora grundsats, framgå med oförminskad ifver till slutet af sin lysande bana.

Bevistandet af Riksmöten; fortsättning ännu någon tid af Befälhafvande Amiral-Embetet i Carlskrona; täta och ofta förnyade resor mellan Hufvudstaden och flottans stationer, att på de sednare ordna och följa verkställigheten af hvad under rådplägingarne på förra stället blifvit beslutet; de utvidgade omsorger, hvilka åtföljde hans upphöjda kall såsom General-Amiral, Stats-Råd, föredragande hos Konungen i sjökommando mål, samt Chef och, näst Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsen, Högste Befälhafvare för hela Svenska Sjömakten; (23) omfattningen och ledningen af vidsträckta beredelse-anstalter i Rikets hamnar för Arméens tillämnade, uppskjutna men åter verkställda, embarkering och expedition åt Tyskland, dit Sveriges då varande Kron-Prins, vår nu regerande Konung, gick att strida för Europas allmänna sak, och, med odödlighetens gloria omgifven, återkom; inspektionen och ledningen af sjö-försvaret på Ri-

kets vestra kust; anförandet af sjöstyrkan mot Norrige, der ett nytt tillfälle fick bestyrka, att den ofta misskända Örlogs Flottan, både behöfdes och hufvudsakligen bidrog till vinnande af det ändamål som söktes: Sådane äro de värf, hvilka utmärka det sednare tidskiftet af denna sällsynta mans lefnad. Att utföra dem, likasom samlar han till sig hela styrkan af den ojemförliga drift, som utgjorde ett hufvuddrag i hans stora character, och, trogen intill döden sin föresats, låter han ökade kraftfulla bemödanden rättvisa de vedermälen af Regeringens oinskränkta förtroende och de belöningar, han emottog. Till de sednare höra hans utnämmande till Seraphimer-Riddare, upphöjelse i Grefligt stånd, och till En af Rikets Herrar. (24.)

De stridigheter, som föranledt tåget mot Norrige, voro, genom vapnens och ädelmodets ömsom använda makt, bilagda och Conventionen i Moss afslutad, då Hans Excellence Grefve Puke, som derefter på nådig kallelse biträdt vid Konungens rådplågningar i Uddevalla, åter såg Carlskrona, och derifrån med sitt talrika hushåll uppflyttade till Stockholm, för att, un-

der den lugnare ställning Riket vunnit, lemna sig mera ostörd åt hela utöfningen af dess General-Amirals- och Stats-Råds Embeten, samt dermed förenade befattningar. Ofta hade denne för Svenska Sjömaktens tillväxt och förkofran nitälskande Befälhafvare, under en lång Embetstid, framställt inför Thronen, med sanningens och hjertats starka språk, sin aldrig förändrade öfvertygelse, att Sverige, till bibehållande af sin sjelfständighet såsom en Sjömakt, behöfde gifva yttersta uppmärksamhet åt dess krigsflotta. Han hade aldrig döljt vådan af den belägenhet, att i behofvets stund fordra af Sjövapnet, hvad man i förväg ej velat bereda. Den, som vid Grefve PUKES minne står färdig att fråga, i hvad mån stora Flottan tillvuxit under hans styrelsetid, beräkne han medlen, och han skall tystna, eller förbyta den återhållna frågan i ett rättvisare erkännande, att det länge vanlottade vapnet fann i PUKES ledning den verkningsförmåga, som det, under lika omständigheter, i andras händer skolat sakna. Den som, under utöfningen af den hårda sjö-tjensten, någon gång känt ökade svårigheter, genom mindre fullkomligt utstyrda far-

tyg, och trott sig kunna klandra, att åt rådhgheten och lyckan blef lemnadt mer, än försigtigheten bjöd, dömme han om företrädet i valet, att antingen lyda, försöka allt och lyckas, eller att, med en försigtighet, kall för Fäderneslandets sak, inbjuda förkastelsens dom öfver Flottan. Glömmom aldrig, att Grefve PUKÉ hvarken var Skapare eller Skiftare af Rikets tillgångar, men den förste verkställare i sin väg. Det sista af hans till Thronen hemburna bemödanden för Rikets väl, — jag menar ett af Konungen honom affordradt fullständigt föresläende till förbättradt skick med Flottorne, och allt hvad härmed gemenskap ägde, — skall, antaget eller icke, åt framtiden och häfderna förvara, hvad hans mogna erfarenhet förstod att framlägga, och hans hjerta för Fäderneslandet ägde känsla att önska. Men detta fullkomligare skick; som utgjorde hans käraste förhoppning, målet dit han outtröttligen sträfvade, får han ej öfverlefva. Den sjukdom inbryter, hvars häftiga anfall sätter en gräns för den verksamhet, som utgjorde ett villkor för Grefve PUKÉs lif. Han kände sitt kalls fordringar. Hvad han än icke hunnit, det låg i hans fasta föresats,

att uppfylla; men, i det ögonblick hans öfvertygelse upphör att kunna fullborda detta uppsåt, då nedgår han från den plats, der han trodde ingen böra synas, utan i full kraft. Det bifall, han erhåller till begärde nedläggande af de Embeten, som egentligen fäst at honom vid Hufvudstaden, de å Regeringens sida dermed förenade förbehåll, att, i ännen af väsendtligt inflytande på Sjömakten, få påräkna hans biträde, och till Fäderneslandets gagn inberga den etterskörd, hans återstående krafter kunde bjuda, detta bifall i ordalag, uttryckande på en gång Konungens förnyade högtidliga erkännande af den förtjenstfulle Mannens värde och de känslor, med hvilka nan skulle saknas, inefattar grunddrag till det värdigaste äreminne (25). Grefve Puke hade erfarit mycket; troligen ock, att på högderna råda kyliga vindar. Det ställe, som varit närmaste föremål för hans kärlek och omsorger, den Stat, som i hans lärorika lefnad sett sig förelisas på pligternas och mödornas väg, unnade han ock att blifva vittne till sina sista stunder, och döende gagnade han med det stora efterdöme, att, sedan man lefvat med ära, kan man dö med lugn, (26)

Om orubblig ståndaktig trofasthet hos undersåten i alla skiften, hjeltemodet hos Fäderneslands-försvararen, den upphöjdare graden af skicklighet och nit hos Embetsmannen, gifva rätt till ett aktadt minne efter döden; hvad har icke då Grefve PUKES att fordra af den samtid, i hvilken han lefvat, och den eftertid, dit hans namn och rykte kan hinna? Lemnom till en lyckligare förmåga, att åt de stora och lysande egenskaperne framföra ett högtidligare offer! För Svenska Amiralitetet, för Örlogsmannasällskapet, för den Talare det valt, har tiden ännu ej förmått att minska känslan af dess förlust. Hoppet står ännu lutande öfver griften, och har ej anat ersättningen. I denna belägenhet, när ägde väl saknaden och den uppriktiga sorgen annan gärd att frambära till en älskad mans graf, än det tårfulla ögats och det lidande hjertats tysta välsignelser öfver det gömda Stoftet?

Bortgångne, ju längre dess mer saknade, Man! Gerningarne hafva talat nog för Din ära. Fäderneslandet har ingen fordran hos Dig inne. Allmänna rösten, från den Corps Du styrt, sänder tacksamheten efter Dig ända utöfver griften. Den förbisedda

håglöshetens — den hejdade sjelfkloketens och den störda maklighetens, må då saknas: deras tystnad helgar vårt offer. Menniskovännen går vördnadsfullt förbi dessa sammanförda lagrar, och tyst frågar: kan ock jag bekransa denna urna? Jo! När vi sett en Man, som från den mest obemärkta, torftiga och vanlottade, barndom uppsteg till välstånd och det högsta äreställe, Svenska Konungar äga att bjuda och Svenska undersåtare att emottaga, då sågo vi ock mennisko-hjertat på prof. Öfverraskades han icke af fåfängligheten, föll han ej i öfverflödets njutningar, som dräpa själens ädlare verksamhet, förlorade han icke väldet öfver sig sjelf, blef han ej öfvermodig och trotsig, igenkände han ännu sin fordna vän, och i den ringaste underhafvande sin like, tryckte han med oförställd ömhet den förre till sitt stjernbeprydda bröst, och räckte han den sednare en skyddande hand, uppsökte han med välgerningarne den låga hydda, som fredat dess första barndom, betalte han ofta tacksamhetens fordringar, utan andra vittnen än Himlen och sitt samvete, blygdes han icke att öppet inför verlden erkänna den gudomliga Försynens nåd i styrelsen af

hans öden, stod hans själ känslfull öppen för Religionens sanningar, uppbar han aldrig en rättvis förebräelse för ett gifvet men brutet löfte, var han lika öppen ovän som vän, tänkte han ej endast på eget, utan på medmenniskors och samhällets, väl? Igenkännom då Grefve PUKE, och sägom, att vi äfven sett i honom en ädel man, eller — vi tvingas att fråga: Hvad är dygd? Hvad är ädelhet? Att här vederlägga tadel, skulle ohelga hjertats fest. Medgifvom hvad ock Grefve PUKE i lifstiden ohöljdt vidgick, att han hade sina fel. Vi skulle eljest ej haft hedren af att han tillhört vårt slägte, och i öfrigt skrifve gerna hvem som helst på Talarens räkning, att, då hans hjerta prisade solstrålarnes värma och ljus, ägde han ej öga för de stoftgrand, som de för-ra upphemta och omföra från jorden. Nog! Grefve PUKE har fulländat sin bana; ännu länge skall dock hans blotta namn i våra bygder gifva starka väckelser åt det redbara, nyttiga och sanna. Men då den oföränderliga lag, som bjöd förgängelsen, i sitt ovillkorliga kraf, än befaller Konung och Fädernesland, att återlemna ett länge gagnadt lån af trohetens och verksamhetens

nytt
ter
och
anhö
från
kär
dar
utor
förl
hva
spå
sen
nin
Sar
af
ska
till
nar
vä
de
jes
so
fr
Ed
et
än
sv

nyttiga mödor, än särskilta Samfund och Sta-
 ter ett prøfvadt och vandt stöd, en säker
 och älskad styresman, än enskilta vänner,
 anhöriga, barn och maka (27), att skiljas
 från föremålet för deras tillgifvenhet och
 kärlek, och vid detta endast hänvisar en
 darrande förhoppning till okända rymder
 utom tidens gräns, att återfinna hvad de
 förlorat; då, ack då, hvad skall ersätta,
 hvad lugna smärtan, som uppgår i tomhetens
 spår? Fosterland! ära minnet, och, i glän-
 sen af dess lifvande sken, skola nya tel-
 ningar frodas till Ditt skydd och försvar.
 Samfund af Vapenbröder! följ den efterdömet
 af den tappre och ädle, och hans lefnad
 skall visa eder vägen till ära, och hans död
 till sällhet. — Du enskilt, som nu vid ur-
 nan fäller tårar! var du värdig den höga
 vänskap du begråter, så uppfyllde du i ti-
 den hennes fordringar. Finn der, och el-
 jest ingen, lindring. Ädle afkomlingar, j
 som med lifvet fått den hedren, att bära ett
 frejdadt och vördadt namn! (28.) Flere af
 eder, veta och uppfylla redan villkoren för
 ett så dyrbart arf; men gån likväl samfällt
 än en gång till eder Fars graf, (29) och
 svären der, att antingen för alltid aflägga

detta namn, eller att alltid blifva det vär-
 dige. Glömmen aldrig, att den ära, han åt
 detsamma förvärfvat, vinnes icke utan i de
 fotspår, han lemnat! Och — efterlevande
 vördnadsvärda Maka! du, hvars dygder och
 behag af ingen höghet kunnat vanställas,
 kan i Din blygsamma själ uppgå en känsla
 af stolthet, o! till Din tröst, så njut då den,
 att du utgjort Grefve JOMAN PUKES sällhet
 på jorden, och en gång med Ditt möte skall
 försköna den nya sällhet, han redan fått —
 Himmelsens.

(1) J
 B
 E
 t
 i
 1
 ä
 g
 v
 (2) L
 M
 c
 t
 f
 e
 (3)
 (4)
 (5)

UPPLYSNINGAR.

- (1) JOHAN PUKE föddes i Runneby Köping af Blekinge Län den 28 Februari 1751. Dess Fader, JOHAN PUKE, Capiten i Holländsk tjenst, var en af de Svenske Män, som år 1756 blefvo offer för en upptäckt anläggning, åsyftande förändring af dåvarande Grundlagar. Modren, MARIA REGINA BRANTING, var Dotter af Majoren BRANTING.
- (2) Holländska Skeppet *Vaer Vachting*, på hvilket PUKE förhyrt sig, förgicks i skeppsbrott den 12 Januari 1771. PUKE blef med yttersta lifsfara räddad i skeppsbåten, och kom följande dagen till Gravesend, hvarifrån han den 16 Januari gick till fots till London, och antog sjöfart, samt gjorde på Engelska skepp, till slutet af år 1774, fyra resor till Westindien, tvenne på Portugal, och en på S:t Petersburg. Hemkommen år 1774, blef han, följande året 1775, kommenderad på Örlogs-Skeppet *Prins Carl* till Marocco.
- (3) Undergicks år 1776.
- (4) Sedan han varit Skeppsgosse, Coopvardikarl, Lärstyrman, Arklimästare och Constapel, befordrades han den 23 September 1777 till Lieutenant.
- (5) År 1778, då han for öfver Köpenhamn, Lübeck, Hamburg och Paris, till Brest, och inställdes genast i tjenst såsom Enseigne de Vaisseau.

- (6) Uti Maj månad 1779, då fregatten var under kryssning, tog den, efter $\frac{3}{4}$ timmas tappert motstånd, en Engelsk kapare om 28 kanoner. Derefter posterad vid Amiralen Grefve D'ORVILLIERS flotta och detacherad till kryssning på särskilda högder, gjorde fregatten flera priser, och en kapare från Liverpool, som under en timmas action käckt försvarade sig, skjöts i sank. I Augusti månad anföll fregatten *la Gentille*, jemte fregatten *la Junon*, utanför Plymouth Engelska 64 kanon-skeppet *Ardent*, hvilket efter en hård strid togs och affördes till Fransyska flottan, som sedermera förenades med den Spanska. Efter en häftig storm, som åtskilde flottorna, kryssade fregatten *la Gentille* under Engelska vallen, och gjorde der, samt vid hemseglingen till Brest, flera priser. I November, allt samma år 1779, beordrades fregatten att vara Spanska flottan följaktig till Cap finisterre, och PUXE, hvars käcka förhållande, så väl under tjänstgöringen i allmänhet som i actionerne emot fienden, hos Fransyska Regeringen anmäldes, blef om hösten befordrad till Lieutenant de Vaisseau.
- (7) år 1780. Engelska flottans anfall på denna sonvoj skedde omkring 100 mil vester ut från Europa. Hela Fransyska convojen blef då tagen och äfven Fransyska Chefskeppet, och då längre strid emot en så öfverlägsen styrka varit en gifven undergång, sattes cours tillbaka till

Frankrike; tvenne 74-kanon-skepp jagade der-
under allt jemnt fregatten *la Gentille*, som
det oaktadt i deras åsyn tog en Engelsk pris,
den förutnämnde kaparen.

- (8) Det var i Mars månad år 1780, som fregat-
ten *la Charmante*, åter utgånge, stötte på en
korall-klippa, och förolyckades. Capitenen
MENGO hade ombord en yngre Broder, i tjenst
vid Fransyska Arméen eller Marinier Corps-
sen, som PUXE räddade. När samtal om den-
na händelse någon gång med framl. Hans
Excellence inträffade, blef han alltid på det
ömaste rörd, och undvek gerna att länge
uppehålla sig vid detta ämne. Efter af PUXE
till Fransyska Sjöministern afgifven Rapport
om olyckshändelsen, erhöll han ett uppmun-
trande Svar, och samma år utnämndes han
till Riddare af Kongl. Svärds-Orden.
- (9) Som nämnt är, skedde fregattens förolyckan-
de och PUXES räddning i Mars, och samma
år uti April månad armerade han åter på 64-
kanon-skeppet *la Provence* uti Amiral DE
TERNES Escadre af sex skepp och två fregat-
ter, som utgjorde Escorte for de troppar, hvil-
ka skulle öfverföras till Norra Amerika, och
den 21 Juni vid Bermudes levererade bataille
emot en mötande Engelsk Escadre, räddade
convojen, och med den ankrade den 12 Juli
på Newports redd, der tropparne landsattes.

(10) Escadren, som, efter Amiral DE TERNES in-
träffade död, kommenderades af Capiten DE
TOUCHE, innehade troppar, ämnade till land-
stigning i Virginien; afseglad från Newport,
stötte den på Engelska Escadren under Ami-
ral ARBUTHNOTHS befäl, den 16 Mars 1781.
Bataillen, som räckte i 4 timmar, slöts med
ömsesidig förlust af folk, men utan att skepp
å någondera sidan förlorades. Efter repara-
tion i Newport, gick Fransyska Escadren å-
ter, till sjös, och förenade sig med Flottan un-
der Amiralen Grefve DE GRASSE, som befor-
drade PUKÉ till Lieutenant-en-pied på Skep-
pet *la Provence*. Detta år utnämndes han ock
till Riddare af K. Fransyska pour les merites-
orden.

(11) 1782, då PUKÉ var tjänstgörande på 74-kanon-
skeppet *Zodiaque*.

(12) 1782 den 20 October, efter hvilken bataille
förenade Flottan återvände till Cadix, då
PUKÉ 1783 kommenderades på 110 kanon-
skeppet *le Majestueux*. Freden slöts samma år,
Amiralen Grefve D'ESTAINGES lemnade be-
fålet öfver combinerade Flottan, ämnad åt
Westindien. PUKÉ afgick under Amiral DE
LA MOTTE PIQUETS befäl till Brest, och åter-
vände sjövägen till Sverige.

(13) 1783, efter hemkomsten från Frankrike, för-
de PUKÉ befålet på Fregatten *Bellona* under
Escadrens liggande på Carlskrona Redd, gjor-
de sedan tjänst såsom Chefens närmaste man

under en resa till Götheborg, och befordrades den 4 Juni nämnda år till Capiten vid Örlogs-Flottan.

(14) 1784 afgick Capiten PUKÉ med befäl och besättning till Götheborg att der armera Fregatten *Sprengtporten*, med hvilken han afseglade till Westindien och St: Barthelemy, som han jemte Gouverneuren då tog i besittning för Svenska Kronans räkning. Sedan han, enligt Instruction, besökt flera af Westindiska öarne, återseglade han 1785 på 36 dygn till Stockholm, der fregatten lemnades, och befäl togs på Fregatten *Grip*, hvilken han förde till Carlskrona. — Han befordrades till Major d. 4 November sistnämnda år. — 1786 profseglade han nybyggda Örlogs-Fregatten *Diana*.

(15) Major PUKÉ kommenderade i bataillen den 17 Juli 1788 Fregatten *Fröja*, som, lika med Örlogs-Skeppen, låg i linie emot Ryska flottan. — Efter bataillen befordrades han till Öfverste-Lieutenant.

(16) 70-kanon-skeppet *Enigheten*, som Öfverste-Lieutenant PUKÉ från Sveaborg hemförde till Carlskrona, var en af flottans trögaste seglare.

(17) Örlogs-Skeppet *Dristigheten*, som Öfverste-Lieutenant PUKÉ kommenderade åren 1789 och 1790, var, under de dessa båda år förefallne batailler, Flottans Ledare, och således, under genombrytningen vid Wiborg, det främsta Skepp i Avantgardet, som först fick emottå

ga fiendens croiserande eld, hvilken PUKK ej förr besvarade än han, inkommen midt i bland fiendliga batterierna, såg kraftigaste verkan derigenom åstadkommas. — Några dagar derefter utnämndes han ensam till Ridare med stora Korset af Kongl. Svärds-Orden.

(18) PUKK, som år 1793 i Februari befordrats till Öfverste, utnämndes 1794 i April till Contre Amiral och förordnades till Ordförande i Comitén till Örlogs-Flottans utrustning.

(19) Det var i Augusti månad 1794 PUKK hertill utnämndes. År 1795 utnämndes han till Commandeur af Kongl Svärds-Orden.

(20) Efter Stor-Amirals-Embetets upplösning 1797, förordnades Contre Amiral PUKK till dessa befattningar, hvilka han i början af år 1798 fick nedlägga, med Kongl. Maj:ts Nädigste tillstånd i Bref d. 18 föregående December. Den 1 November 1797 upphöjdes han i Adligt stånd, och blef år 1799 utnämnd till Commandeur med stora Korset af Kongl. Svärds-Orden.

(21) År 1801, då han förordnades till Högste Befälhafvare och Ordförande i d. v. Comitén för Örlogs Flottans ärenden. Efter Comiténs vid medlet af år 1803 skeddä upplösning, fortsatte han den honom uppdragna befattning, såsom Befälhafvande Amiral vid Örlogs-Flottan och Öfver-Commandant. År 1802 hade han befordrats till Vice Amiral. Han utnämndes till Amiral d. 27 Septemb. 1808.

- (22) Amiralen **PUKE** befordrades d. 19 Juni 1804 till Öfver-Amiral, och erhöll Friherrlig värdighet den 17 derpå följande Juli, årsdagen af slaget vid Hogland.
- (23) Amiralen Friherre **PUKE** uppdrogs dessa vigtiga Embeten den 15 December 1812.
- (24) Hans Excellence utnämndes till Seraphimer-Riddare den 28 November 1812, till En af Rikets Herrar d. 11 Augusti 1814, och uphöjdes i Grefligt stånd den 31 i sistnämnde månad och år.
- (25) Kongl. Maj:ts Nådiga Bref af den 27 Maj 1815.
- (26) Hans Excellence afled i Carlskrona den 21 April 1816.
- (27) Hans Excellence hade år 1793 ingått äktenskap med dess honom öfverlevande Enke-Grefvinna, Fru **CHRIST. CHARLOTTA GJERTA**, född 1775, Dotter af framl. Fidei-Commissarien **JOH. CHRIST. GJERTA** till Bona, och dess efterlemnade Enka, Fru **DOROTH. AGNETA BÄCK**.
- (28) Hans Excellence Grefve **PUKE** efterlemnade 3 Söner och 4 Döttrar. Sönerne äro: **JOHAN CARL**, Ryttmästare vid Kongl. Lifgardet till häst, född 1795; **ERIC ADAM**, Hof Rätts-Auscultant, född 1796; **FOLKE MAGNUS**, Lieutenant vid Örlogs-Flottan, född 1797. Döttrarne: **JOHANNA CHARLOTTA**, född 1801; **FLOORA SOPHIA**, född 1808; **CHRISTIANA LOVISA**, född 1811; och **EDLA GOTHILDA**, född 1814.

(29) Hans Excellences stoft förvaras i den graf, han med Kongl. Maj:ts Nådigste tillstånd låtit för sig och sin familj anläggä på sin landt-egendom, Gjöholm, i Listerby Socken af Blekings Län. Denna graf, som är belägen nedre vid sjön, blef till sin bestämmeelse invigd den 4 Decemer 1817.

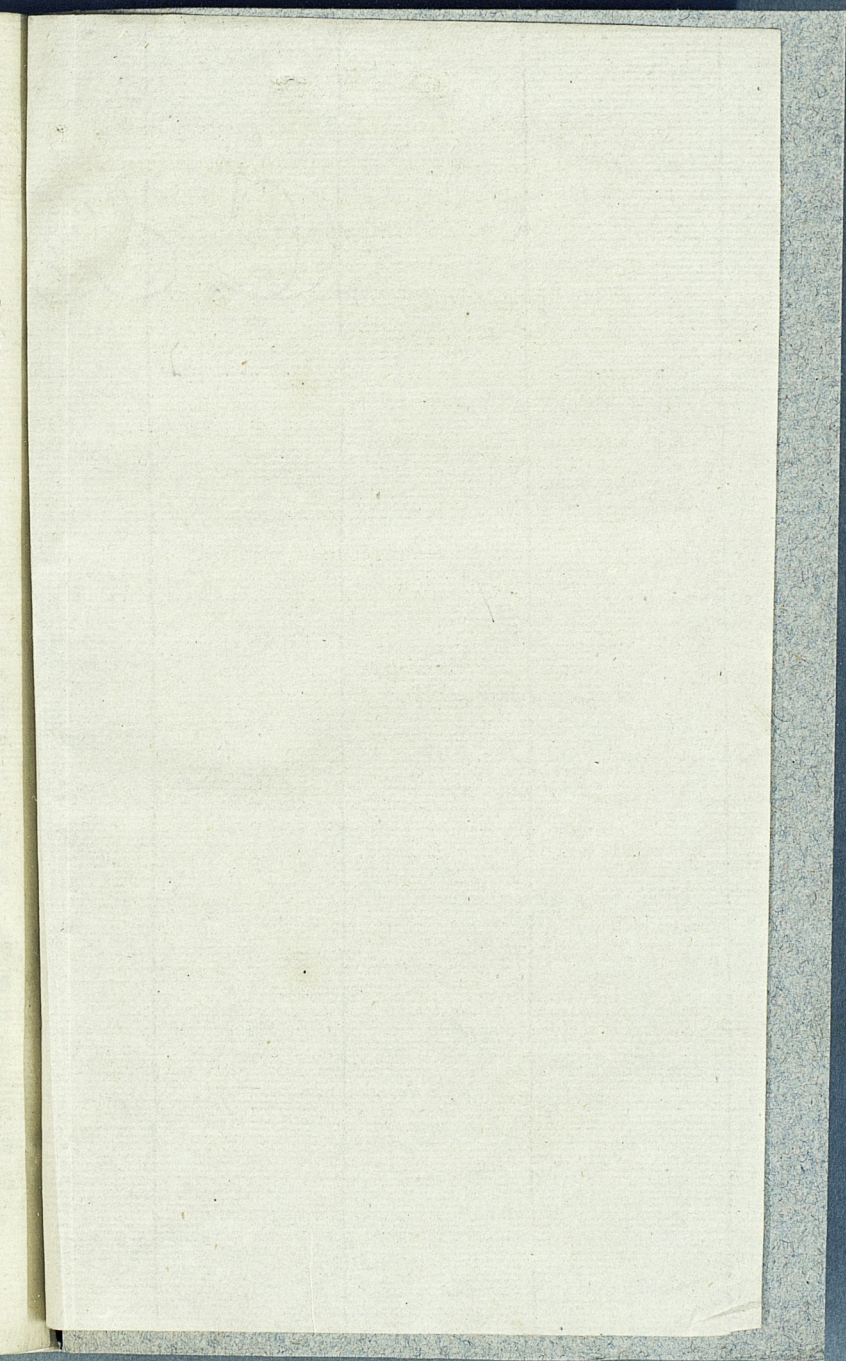
(26) Hans Excellences stoft förvaras i den graf, han med Kongl. Maj:ts Nådigste tillstånd låtit för sig och sin familj anläggä på sin landt-egendom, Gjöholm, i Listerby Socken af Blekings Län. Denna graf, som är belägen nedre vid sjön, blef till sin bestämmeelse invigd den 4 Decemer 1817.

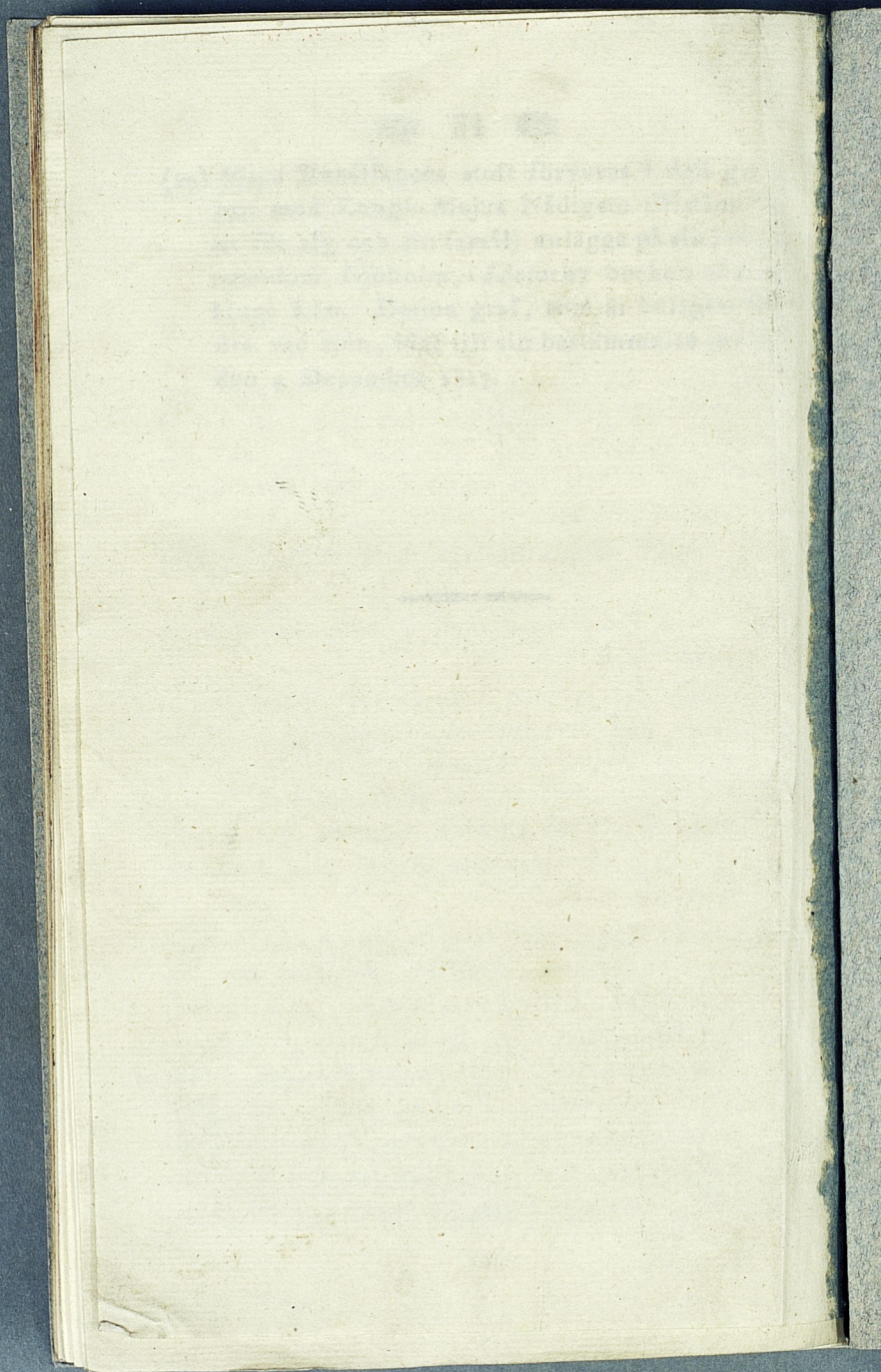
(27) Hans Excellences stoft förvaras i den graf, han med Kongl. Maj:ts Nådigste tillstånd låtit för sig och sin familj anläggä på sin landt-egendom, Gjöholm, i Listerby Socken af Blekings Län. Denna graf, som är belägen nedre vid sjön, blef till sin bestämmeelse invigd den 4 Decemer 1817.

(28) Hans Excellences stoft förvaras i den graf, han med Kongl. Maj:ts Nådigste tillstånd låtit för sig och sin familj anläggä på sin landt-egendom, Gjöholm, i Listerby Socken af Blekings Län. Denna graf, som är belägen nedre vid sjön, blef till sin bestämmeelse invigd den 4 Decemer 1817.

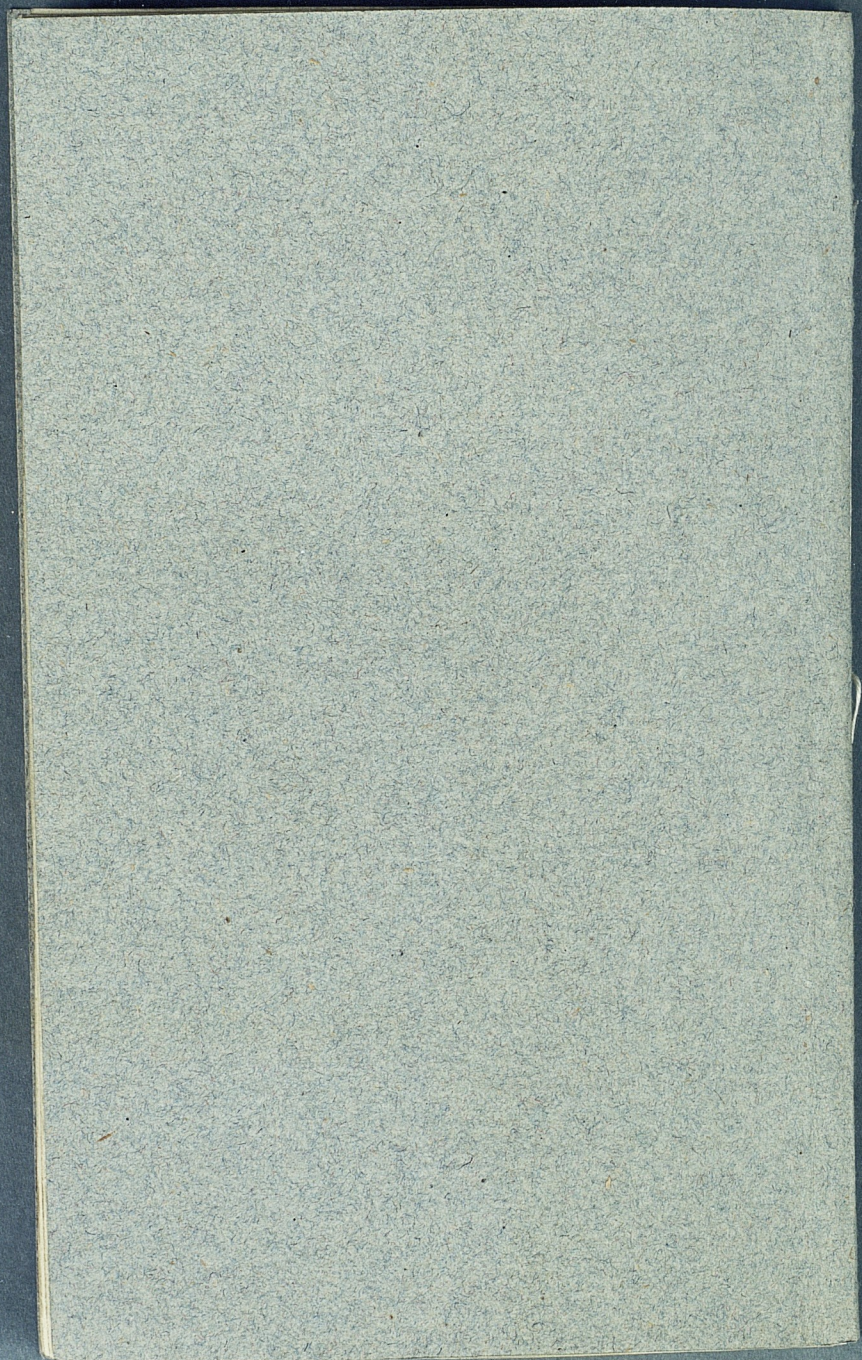
(29) Hans Excellences stoft förvaras i den graf, han med Kongl. Maj:ts Nådigste tillstånd låtit för sig och sin familj anläggä på sin landt-egendom, Gjöholm, i Listerby Socken af Blekings Län. Denna graf, som är belägen nedre vid sjön, blef till sin bestämmeelse invigd den 4 Decemer 1817.

(30) Hans Excellences stoft förvaras i den graf, han med Kongl. Maj:ts Nådigste tillstånd låtit för sig och sin familj anläggä på sin landt-egendom, Gjöholm, i Listerby Socken af Blekings Län. Denna graf, som är belägen nedre vid sjön, blef till sin bestämmeelse invigd den 4 Decemer 1817.

www.books2ebooks.eu